



# กรมพระจันทบุรี

(เมื่อดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลัง ฯ)

มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา  
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี  
จัดพิมพ์  
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา  
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ  
๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

# สารบัญ



พระราชประวัติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	(๕)
ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร	
“ปานลักษมีเสมอ แห่งหล้า”	(๑๑)
พระราชนิพนธ์คำนำ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	(๑๓)
คำนำของมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา	(๑๔)
คำชี้แจง	(๑๕)
สารบัญ	(๒๑)
บทนำ	(๓๒)

เลขหน้าเดิม      เลขหน้าใหม่

<b>๑ พระประวัติ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ</b>	-	๑
พระรูปพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ	-	๕
ทรงถ่ายครั้งสุดท้ายเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๒		
<b>๒ กรมพระจันทบุรี</b>	-	๗๓
(เมื่อดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังฯ)		
พระรูปทรงเครื่องยศมหาอำมาตย์เอก กระทรวงพระคลังฯ	-	๗๗
ทรงฉายประทานพระยาโกมารกุลมนตรี		
สารบาญ	ก	๗๙
ไว้อาลัย	(๑)	๘๓
ประกาศตั้งผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	-	๘๙
ประกาศตั้งเสนาบดี	-	๙๐
หมวดที่ ๑ เงินตรา	๑	๙๑
ธนบัตร	๑	๙๑
ทุนสำรองธนบัตร	๒	๙๒

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
พระราชบัญญัติธนบัตรเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๕๙	๒	๙๒
พระราชบัญญัติธนบัตรเพิ่มเติมชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๖๐	๕	๙๕
พระราชบัญญัติธนบัตรเพิ่มเติมชั่วคราว พระพุทธศักราช ๒๔๖๐ ฉบับที่ ๒	๗	๙๗
พระราชบัญญัติธนบัตรเพิ่มเติมชั่วคราว พระพุทธศักราช ๒๔๖๑ ฉบับที่ ๒	๙	๙๙
ธนบัตร ๑ บาท	๑๑	๑๐๑
พระราชบัญญัติธนบัตรเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๖๑	๑๒	๑๐๒
ประกาศเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยการจำหน่ายธนบัตร ราคาใบละ ๑ บาท	๑๓	๑๐๓
พระราชบัญญัติธนบัตรเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๖๑ ฉบับที่ ๓	๑๕	๑๐๕
ประกาศเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เรื่องออกธนบัตรแก้ราคา	๑๖	๑๐๖
งดการจ่ายเงินให้ผู้นำธนบัตรมาขึ้น	๑๘	๑๐๘
พระราชบัญญัติธนบัตรเพิ่มเติมชั่วคราว พระพุทธศักราช ๒๔๖๑ ฉบับที่ ๔	๑๘	๑๐๘
ราคาสมบัติของกรมธนบัตร	๒๐	๑๑๐
พระราชบัญญัติเพิ่มเติมชั่วคราว พระพุทธศักราช ๒๔๖๓	๒๐	๑๑๐
เงินพดด้วง	๒๒	๑๑๒
ประกาศยกเลิกไม่รับแลกเงินบาทพดด้วง	๒๒	๑๑๒
มาตราทองคำ	๒๓	๑๑๓
พระราชบัญญัติมาตราทองคำ รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗	๒๔	๑๑๔
เงินเหรียญต่าง ๆ	๔๑	๑๓๑
ประกาศบอกขนาดสัณฐานลวดลาย แลอักษรจารึกในเหรียญกระษาปณ์ต่าง ๆ	๔๑	๑๓๑
เหรียญกระษาปณ์ทอง	๔๒	๑๓๒
เหรียญกระษาปณ์เงิน	๔๒	๑๓๒
เหรียญกระษาปณ์ทองขาวทองแดง	๔๓	๑๓๓
ประกาศรับแลกเหรียญกระษาปณ์อย่างเก่า กับเหรียญกระษาปณ์อย่างใหม่	๔๓	๑๓๓

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
ประกาศยกเลิกใช้ เหรียญเฟื้อง เบี้ยทองแดง และสตางค์ทองขาวอย่างเก่า	๔๕	๑๓๕
ประกาศให้ใช้เงินเหรียญบาทอย่างใหม่ แลบอกสัณฐานลวดลาย	๔๗	๑๓๗
ประกาศเลิกใช้เงินเหรียญสลึง	๔๘	๑๓๘
ประกาศเลิกใช้เงินเหรียญบาทตราพระเกี้ยวและตรามงกุฏ	๕๐	๑๔๐
ประกาศให้ใช้เงินเหรียญสองสลึง กับเงินเหรียญหนึ่งสลึงอย่างใหม่ แลบอกสัณฐานลวดลาย	๕๒	๑๔๒
พระราชบัญญัติเงินตรา พระพุทธศักราช ๒๔๗๑	๕๔	๑๔๔
ประกาศเปลี่ยนนามกรมธนบัตรเป็นกรมเงินตรา	๖๗	๑๕๗
กฎเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยการจำหน่ายธนบัตร พระพุทธศักราช ๒๔๗๑	๖๘	๑๕๘
ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พระพุทธศักราช ๒๔๗๑	๖๙	๑๕๙
หมวดที่ ๒ งบประมาณ	๗๑	๑๖๑
พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๖	๗๒	๑๖๒
ข้อบังคับเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๖	๗๕	๑๖๕
หมวดที่ ๓ กรมพระคลังมหาสมบัติ	๗๘	๑๖๘
ประกาศเปลี่ยนนาม กรมเก็บ เป็นกรมพระคลังมหาสมบัติ	๗๘	๑๖๘
ประกาศย้ายการคลังในมณฑลกรุงเทพฯ ไปขึ้นอยู่ในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	๗๙	๑๖๙
หมวดที่ ๔ การตรวจเงินแผ่นดิน	๘๑	๑๗๑
ประกาศตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดิน	๘๑	๑๗๑
ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	๘๓	๑๗๓
หมวดที่ ๕ การควบคุมเงินรายได้รายจ่าย	๘๗	๑๗๗
ประกาศหน้าที่ราชการ แลเปลี่ยนนามกรมตรวจแลกรมสารบาญชี เป็นกรมบาญชีกลาง	๘๗	๑๗๗
กฎข้อบังคับต่าง ๆ ว่าด้วยการจ่ายเงิน	๘๙	๑๗๙
๑. การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐบาล	๘๙	๑๗๙

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
ข้อบังคับเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยการส่งจ่ายเงินพระคลังให้แก่บริษัท หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหนี้รัฐบาล	๙๐	๑๘๐
๒. เงินเดือนย้ายตำบล	๙๒	๑๘๒
ข้อบังคับกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนข้าราชการย้ายตำบล พ.ศ. ๒๔๕๗	๙๒	๑๘๒
๓. เบี้ยเลี้ยงย้ายตำบลชั่วคราว	๙๔	๑๘๔
กฎเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยเบี้ยเลี้ยงย้ายตำบลชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๕๗	๙๔	๑๘๔
๔. ค่าเช่าบ้าน	๙๖	๑๘๖
ข้อบังคับเงินค่าเช่าบ้าน	๙๖	๑๘๖
ประกาศเพิ่มเติมข้อบังคับเงินค่าเช่าบ้าน พุทธศักราช ๒๔๖๒	๑๐๕	๑๙๕
ข้อบังคับเงินค่าเช่าบ้านเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๖๙	๑๐๖	๑๙๖
๕. เงินเพิ่มพิเศษณะเพาะตัว	๑๐๗	๑๙๗
ข้อบังคับเพิ่มเงินเดือนณะเพาะตัว	๑๐๘	๑๙๘
ข้อบังคับแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเพิ่มเงินเดือนณะเพาะตัว (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๔๖๒	๑๑๐	๒๐๐
บ้านานู	๑๑๑	๒๐๑
พระราชบัญญัติเบี้ยบ้านานูเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๐	๑๑๑	๒๐๑
พระราชบัญญัติบำเหน็จบ้านานูข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑	๑๑๓	๒๐๓
ใบแนบแสดงตำแหน่งและอัตราเงินเดือน	๑๒๓	๒๑๓
สำหรับเทียบคำนวณบ้านานูข้าราชการสถานทูต ตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ บำเหน็จบ้านานูข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑		
ประกาศสมทบกรมตรวจเงินแผ่นดิน และ กรมพระคลังมหาสมบัติ เข้ากับกรมบัญชีกลาง และตั้งกรมรักษาที่หลวงและกัลปนา	๑๒๕	๒๑๕
ประกาศสถาปนาพระอิสริยยศ เป็นกรมหลวง	(๑)	๒๑๗
หมวดที่ ๖ การศุลกากร	๑๒๗	๒๒๑
ประกาศกรมศุลกากร	๑๒๘	๒๒๒

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
กฎเสนาบดี ว่าด้วยการอนุญาตให้บรรทุกปืน และเครื่องกระสุนปืน ลงเรือที่เมืองสิงคโปร์ และนำอาวุธเข้ามาทางท่ากรุงเทพฯ ฯ ตามพระราชบัญญัติปีน ร.ศ. ๑๓๑	๑๒๘	๒๒๒
ประกาศตักเตือนของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	๑๓๑	๒๒๕
ประกาศห้ามไม่ให้บรรทุกกันขาออกจากพระราชอาณาจักร	๑๓๒	๒๒๖
พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙	๑๓๓	๒๒๗
หมวดที่ ๗ สรรพากร	๒๐๗	๓๐๔
ประกาศยกกรมสรรพากรใน ขึ้นอยู่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	๒๐๘	๓๐๕
ประกาศยกกรมสรรพากรนอก มาขึ้นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ แล รวมกับกรมสรรพากรใน เปลี่ยนนามเป็นกรมสรรพากร	๒๐๙	๓๐๖
ค่านา	๒๑๑	๓๐๘
กฎข้อบังคับว่าด้วยการสำรวจแลเก็บเงินอากรค่านา พ.ศ. ๒๔๕๘	๒๑๒	๓๐๙
ค่าไร่ยาสูบ	๒๒๔	๓๒๑
ประกาศใช้พระราชบัญญัติเปลี่ยนวิธีเก็บภาษีอากรค่านา พุทธศักราช ๒๔๕๓ (ร.ศ. ๑๑๙) ในมณฑลภาคพายัพ	๒๒๕	๓๒๒
ประกาศ ยกเลิกประกาศเก็บภาษีอากรค่านาในแก่ยาสูบ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ แลจังหวัดหล่มสักดี	๒๒๖	๓๒๓
ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ศก ๑๒๗ ให้ใช้พระราชบัญญัติ เปลี่ยนวิธีเก็บภาษีอากรค่านา ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ศก ๑๑๙ แลพระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีเก็บภาษีไร่ยาสูบ		
ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ศก ๑๒๓ แทน		
อากรค่าน้ำ	๒๒๗	๓๒๔
ประกาศกระแสพระบรมราชโองการจัดปันหน้าที่ราชการในระหว่าง กระทรวงพระคลังมหาสมบัติกับกระทรวงเกษตรธิการ ในเรื่อง	๒๓๐	๓๒๗
เพาะพืชพันธุ์สัตว์น้ำ พุทธศักราช ๒๔๖๔		
รัชชูปการ	๒๓๒	๓๒๙

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
ประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติการเก็บเงินค่าแรงแทนเกณฑ์ มณฑลวันตกเฉียงเหนือ แลกภูข้อบังคับบรรดาที่ตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัติเก็บเงินค่าราชการ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔)	๒๓๒	๓๒๙
แลพระราชบัญญัติเพิ่มเติมการเก็บเงินค่าราชการ (ร.ศ. ๑๒๐) ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม (ร.ศ. ๑๒๓) และลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๕๘ แทน		
พระราชบัญญัติเพิ่มเติม การเก็บเงินค่าราชการ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐	๒๓๔	๓๓๑
ประกาศ แก่พระราชบัญญัติเก็บเงินค่าราชการ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐	๒๓๕	๓๓๒
พระราชบัญญัติลักษณะการเก็บเงินรัฐชูปการ พุทธศักราช ๒๔๖๒	๒๓๖	๓๓๓
นามพระราชบัญญัติและกำหนดท้องที่และวันให้ใช้	๒๓๗	๓๓๔
คำอธิบายคำซึ่งกล่าวในพระราชบัญญัตินี้	๒๓๘	๓๓๕
กำหนดอัตราเงินรัฐชูปการ	๒๓๙	๓๓๖
กำหนดบุคคลซึ่งต้องถวายเงินรัฐชูปการ	๒๓๙	๓๓๖
กำหนดบุคคลซึ่งยกเว้นไม่ต้องถวายเงินรัฐชูปการ	๒๓๙	๓๓๖
กำหนดให้เสนาบดีมีอำนาจในการตั้งเจ้าพนักงาน หรือเจ้าบ้านสำรวจเงินรัฐชูปการ	๒๔๐	๓๓๗
กำหนดหน้าที่เจ้าบ้านในการสำรวจเงินรัฐชูปการ	๒๔๑	๓๓๘
หน้าที่ชายฉกรรจ์ซึ่งต้องเสียเงินรัฐชูปการ	๒๔๑	๓๓๘
ว่าด้วยการที่ชายฉกรรจ์จะไปต่างท้องที่ ก่อนกำหนดเวลาสำรวจแลเก็บเงินรัฐชูปการ	๒๔๒	๓๓๙
ว่าด้วยเงินรัฐชูปการค้าง	๒๔๓	๓๔๐
อำนาจเจ้าพนักงานในการเร่งเก็บเงินรัฐชูปการที่ค้าง	๒๔๓	๓๔๐
ว่าด้วยการจ่ายส่วนลด	๒๔๔	๓๔๑
ให้เสนาบดีมีอำนาจตั้งกฎเสนาบดี	๒๔๔	๓๔๑
เสนาบดีรักษาพระราชบัญญัติ	๒๔๕	๓๔๒
กำหนดการฟ้องเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามพระราชบัญญัติ	๒๔๕	๓๔๒

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
กฎเสนาบดีกำหนดวิธีการสำรวจเก็บเงินรัฐชูปการ	๒๔๕	๓๔๒
พุทธศักราช ๒๔๖๒		
กำหนดเจ้าพนักงานตำแหน่งใดกระทำการสำรวจ	๒๔๖	๓๔๓
แลตรวจสอบการสำรวจผู้ต้องเสียเงินรัฐชูปการ		
กำหนดเจ้าพนักงานตำแหน่งใดมีหน้าที่เก็บเงินรัฐชูปการ	๒๔๗	๓๔๔
ระเบียบการสำรวจ หรือการจดทะเบียนสำรวจ	๒๔๗	๓๔๔
ระเบียบการตรวจสอบทะเบียนสำรวจ ผู้ซึ่งต้องเสียเงินรัฐชูปการ	๒๔๘	๓๔๕
ระเบียบการตั้งเงินคงเรียก	๒๔๙	๓๔๖
ระเบียบการเก็บเงินรัฐชูปการ	๒๕๐	๓๔๗
ระเบียบการตรวจสอบการเสียเงินรัฐชูปการ	๒๕๑	๓๔๘
ระเบียบการสำรวจแลเก็บเงินแก่ชายฉกรรจ์ที่อยู่เรือ	๒๕๓	๓๕๐
กำหนดให้เทศาภิบาลออกประกาศให้พลเมืองทราบ ต้องรับผิดชอบอย่างไรในการเสียเงินรัฐชูปการ	๒๕๓	๓๕๐
ระเบียบการถอนคืนเงินรัฐชูปการ	๒๕๔	๓๕๑
แสดงลัทธิดำเนินการผ่อนผันเสียเงินรัฐชูปการ ให้แก่บุคคลบางจำพวก	๒๕๖	๓๕๓
กำหนดวิธีจำหน่ายเงินรัฐชูปการ	๒๕๗	๓๕๔
พระราชบัญญัติเพิ่มเติมการเก็บเงินรัฐชูปการ พุทธศักราช ๒๔๖๒	๒๕๘	๓๕๕
พระราชบัญญัติเงินรัฐชูปการ พุทธศักราช ๒๔๖๘	๒๖๐	๓๕๗
กฎเสนาบดี กำหนดวิธีการสำรวจเก็บเงินรัฐชูปการ พุทธศักราช ๒๔๖๙	๒๗๑	๓๖๘
พระราชบัญญัติเงินรัฐชูปการแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๓	๒๗๖	๓๗๓
อาการการพะนัน	๒๗๘	๓๗๕
ประกาศพระราชบัญญัติอาการการพะนันแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๕๘	๒๗๘	๓๗๕
ประกาศยกเลิกกฎเสนาบดีสำหรับอาการการพะนัน	๒๘๐	๓๗๗
ในมณฑลกรุงเทพฯ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๕ (ร.ศ. ๑๒๑) ซึ่งใช้ในกรุงเทพพระมหานคร ให้ใช้กฎเสนาบดี สำหรับอาการการพะนันให้ใช้ในมณฑลชั้นใน พุทธศักราช ๒๔๕๙ (ร.ศ. ๑๒๕) แทน		

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
พระราชบัญญัติอากรการพนันเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๑	๒๘๒	๓๗๙
ประกาศยกเลิกกฎเสนาบดีสำหรับอากรการพนันในมณฑลพายัพ ให้ใช้กฎเสนาบดีสำหรับอากรการพนันในมณฑลชั้นใน ร.ศ. ๑๒๕ แลประกาศกระแสพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ ขึ้นในมณฑลภาคพายัพ ภายใน	๒๘๔	๓๘๑
ประกาศยกเลิกด้านสรรพภาษีภายใน ในเมืองประทุมธานี แขวงมณฑลกรุงเก่า แลให้ใช้ประกาศเสนาบดีแก่วิธีเก็บภาษี น้ำตาลโตนด ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๓ กับประกาศเพิ่มเติมวิธีเก็บภาษีต้นตาลโตนด ลงวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๔๔ ในเขตต์แขวงเมืองประทุมธานี	๒๘๖	๓๘๓
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพิกัดภาษีภายใน พ.ศ. ๒๔๖๒	๒๘๗	๓๘๔
ประกาศเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยราคาขายหม้อตาล	๒๘๘	๓๘๕
ประกาศแก้ไขข้อความในประกาศแก้อัตราภาษีภายใน มณฑลนครศรีธรรมราช ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ศก ๑๒๑	๒๘๙	๓๘๖
ประกาศเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ กำหนดอัตราค่าภาษีภายในแก่ยางรับเบอร์ สำหรับใช้ในพุทธศักราช ๒๔๖๓	๒๙๐	๓๘๗
ประกาศ งดการจัดเก็บภาษียางรับเบอร์ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๓ ในมณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลปัตตานี มณฑลภูเก็ต มณฑลสุราษฎร์ มณฑลจันทบุรี ไร่ข้าวคราว	๒๙๑	๓๘๘
พระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติพิกัดภาษีภายใน พุทธศักราช ๒๔๗๐	๒๙๓	๓๙๐
การจันอับ	๒๙๓	๓๙๑
ประกาศ ยกเลิกพระราชบัญญัติอากรจันอับ ร.ศ. ๑๑๑	๒๙๔	๓๙๒
ภาษีฆ่าสัตว์	๓๐๐	๓๙๗
ภาษีอากรอื่น ๆ	๓๐๑	๓๙๘

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมภาษีเรือโรงงาน พุทธศักราช ๒๔๗๔	๓๐๑	๓๙๘
ประกาศว่าด้วยการใช้ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมภาษีเรือโรงงาน พุทธศักราช ๒๔๗๔	๓๐๒	๓๙๙
หมวดที่ ๘ ผืน เปลี่ยนจากผูกขาด เป็นรัฐบาลจัดทำ	๓๐๔	๔๐๑
พระราชบัญญัติผืน พุทธศักราช ๒๔๗๒	๓๐๘	๔๐๕
กฎเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ออกตามความในมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติผืน พุทธศักราช ๒๔๗๒	๓๒๙	๔๒๖
หมวดที่ ๙ สุรา เปลี่ยนจากผูกขาดเป็นรัฐบาลจัดทำ	๓๔๒	๔๓๙
กึ่งกรรมการพิจารณาใบอนุญาต	๓๔๓	๔๔๐
แจ้งความกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	๓๔๔	๔๔๑
แจ้งความกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	๓๔๖	๔๔๓
จัดระเบียบงาน	๓๔๙	๔๔๖
แจ้งความกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	๓๔๙	๔๔๖
ตั้งเจ้าพนักงาน	๓๕๐	๔๔๗
พระราชบัญญัติภาษีชั้นในเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๕๗	๓๕๐	๔๔๗
กฎเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยเจ้าพนักงานสำหรับทำการเก็บภาษีชั้นใน	๓๕๒	๔๔๙
แก้กฎหมายเก่า	๓๕๓	๔๕๐
พระราชบัญญัติแก้ไขภาษีชั้นใน พุทธศักราช ๒๔๕๙	๓๕๓	๔๕๐
กฎเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยระเบียบการจดบัญชีน้ำสุรา ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติภาษีชั้นในเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๕๗	๓๕๕	๔๕๒
แก้พิกัดภาษี	๓๕๙	๔๕๖
พระราชบัญญัติภาษีชั้นในเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๐	๓๖๐	๔๕๗
หมวดที่ ๑๐ การสถิติพยากรณ์และการพาณิชย์	๓๖๖	๔๖๓
กำเนิดแห่งสภาเผยแพร่พาณิชย์และกระทรวงพาณิชย์		
ประกาศตั้งกรมสถิติพยากรณ์	๓๖๖	๔๖๓
ประกาศเพิ่มนามกรมสถิติพยากรณ์	๓๖๗	๔๖๔
ประกาศสถาปนาพระอิสริยยศ เป็นกรมพระ	(๑)	๔๗๑

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
หมวดที่ ๑๑ ที่ดินราชพัสดุ	๓๗๓	๔๗๕
แจ้งความให้ทราบทั่วกัน	๓๗๔	๔๗๖
หมวดที่ ๑๒ คลังออมสิน ตั้งคลังออมสิน	๓๗๙	๔๘๑
พระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖	๓๘๐	๔๘๒
กฎข้อบังคับ ตั้งขึ้นตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคลังออมสิน	๓๘๓	๔๘๕
พุทศักราช ๒๔๕๖		
หมวดที่ ๑๓ การพิทักษ์ทรัพย์ศัตรู	๔๐๒	๕๐๔
พระราชบัญญัติห้ามการค้าขายกับชนชาติเป็นศัตรู	๔๐๒	๕๐๔
พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติห้ามการค้าขาย	๔๐๙	๕๑๑
กับชนชาติเป็นศัตรู		
ประกาศเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	๔๑๑	๕๑๓
ตามพระราชบัญญัติห้ามการค้าขายกับชนชาติเป็นศัตรู		
พระราชบัญญัติเพิ่มเติมห้ามการค้าขายกับชนชาติศัตรู	๔๑๒	๕๑๔
พุทศักราช ๒๔๖๐		
ประกาศเรียกบาญชีทรัพย์สินสมบัติของบุคคลในบังคับสยาม	๔๑๖	๕๑๘
อันตกอยู่ในประเทศศัตรู หรือในดินแดนที่ศัตรูยึดไว้		
กับบาญชีทรัพย์สินที่บุคคลในบังคับสยามจะเรียกจากบุคคล		
ห้าง แลบริษัท ซึ่งทำกิจการค้าขายประจำอยู่ในประเทศ		
หรือดินแดนเหล่านั้น และตั้งนายทะเบียนสำหรับ		
รวบรวมบาญชีทรัพย์สินสมบัติของบุคคลในบังคับสยาม		
ประกาศเรียกบาญชีค่าเสียหายที่บุคคลในบังคับสยาม	๔๑๗	๕๑๙
จะเรียกจากรัฐบาลศัตรู		
กฎเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ	๔๑๙	๕๒๑
หมวดที่ ๑๔ การเกื้อหนุนราษฎรที่ต้องอุทกภัย	๔๒๑	๕๒๓
ประกาศกระแสพระบรมราชโองการ	๔๒๑	๕๒๓
ประกาศกรรมการจัดการเกื้อหนุนราษฎรที่ต้องอุทกภัย	๔๒๒	๕๒๔
หมวดที่ ๑๕ การกำกับตรวจตราเข้า	๔๒๔	๕๒๖
การกำกับตรวจตราข้าวปี ๒๔๖๒-๒๔๖๓	๔๒๕	๕๒๗
ข้าวที่ส่งไปต่างประเทศปี ๒๔๖๑	๔๒๘	๕๓๐

	เลขหน้าเดิม	เลขหน้าใหม่
ราคาถัวแห่งข้าวหาบหนึ่งแสดงตามรายเดือน ข้าวขาวนาสวนที่ ๑	๔๒๙	๕๓๑
รวมทั้งค่าภาษีแลค่ากระสอบ		
ห้ามการส่งข้าวออกนอกพระราชอาณาเขตต์	๔๓๐	๕๓๒
ราคาถัวแห่งข้าวหาบหนึ่ง แสดงตามรายเดือน	๔๓๔	๕๓๖
สำหรับข้าวขาวนาสวนที่ ๑ รวมทั้งค่าภาษีและค่ากระสอบ		
ข้าวปี ๒๔๖๒ เสีย	๔๓๕	๕๓๗
พระราชบัญญัติกำกับตรวจตราข้าว	๔๓๖	๕๓๘
จำนวนแลราคาข้าวที่ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ ใน ค.ศ. ๑๙๒๐	๔๓๙	๕๔๑
ราคาถัวแห่งข้าวหาบหนึ่ง แสดงตามรายเดือน ข้าวขาวนาสวนที่ ๑	๔๔๑	๕๔๓
รวมทั้งค่าภาษีแลค่ากระสอบ		
ข้าวปี ๒๔๖๓	๔๔๑	๕๔๓
วิธีการสำหรับกำกับตรวจตราข้าวที่ส่งไปต่างประเทศปี ค.ศ. ๑๙๒๑	๔๔๒	๕๔๔
เลิกการกำกับตรวจตราข้าว	๔๔๔	๕๔๖
จำนวนข้าวส่งไปต่างประเทศแลราคากระหว่างยุคปลายปี ๒๔๖๓	๔๔๔	๕๔๖
รวมความ	๔๔๕	๕๔๗
วันพ้นจากตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลัง ฯ	-	๕๔๙
<b>๓ กรมศิลปากร เรื่องหม่อมเจ้าหญิงอัษฎรสมาน กิติยากร</b>	-	๕๕๑
ประธานหนังสือแผนกภาษาสันสกฤต ของห้องสมุด		
พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ แต่หอสมุดวชิรราชูธ		
บรรณานุกรม	-	๖๒๕
มูลนิธิสมเด็จพะเทพรัตนราชสุตา	-	๖๒๗
พระนามและรายนามคณะกรรมการมูลนิธิสมเด็จพะเทพรัตนราชสุตา	-	๖๒๘
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพะเทพรัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารี		
คณะบรรณาธิการ	-	๖๒๙